

POMUL VIEȚII ȘI POMUL CUNOȘTINȚEI BINELUI ȘI AL RĂULUI (2)

de Preot Paroh *Aurel Sas*, Las Vegas.

(continuare din numărul trecut)

Originea păcatului strămoșesc

Precum am văzut din revelațiile Biblice de până acum, că Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul și asemănarea Lui (cf. Fac. 1,27), cu chemarea de a reliza, cu ajutorul Harului dumnezeiesc, asemănarea tot mai mult cu Dumnezeu. Asemănarea cu Dumnezeu constă în sfîntenie, după cum vorbesc Sf. Scripturi: „Vorbește întregii adunări a copiilor lui Israel, și spune-le: Fiți sfînti, căci Eu Sunt Sfânt, Eu, Domnul, Dumnezeul vostru” (Levetic 19,2). „Ci, după cum Cel ce v-a chemat este Sfânt, fiți și voi sfînti în toată purtarea voastră” (1Petru 1,15).

Omul nu a fost făcut ca o ființă automată, ci liberă și capabilă și a stabilit pentru Adam și Eva și urmașii lor, condiții de viață fericite în care să-și poată realiza chemarea fără greutate.

Datorită capacității și puterilor fizice cu care au fost creați le-a dat munca și paza raiului (cf. Fac. 2,15); a așezat familia și înmulțirea (cf. Fac. 1,28; 2,24), punând baza vieții sociale și progressive; să pună nume animalelor și tuturor viețuitoarelor (cf. Fac. 2,19), precum și fenomenelor naturii, și i-a făcut stăpâni peste tot pământul cu toate ale lui (cf. Fac. 1,28). Toate aceste demnități care l le-a dat Dumnezeu omului ne descoperă știința și progresul continuu cu care a fost binecuvântat omul.

Iar porunca specială care a dat-o Dumnezeu omului a fost ca să-l conducă la cunoștința demnității sale înalte și a puterii și valorilor spirituale cu care a fost creat, precum și la înțelegerea și recunoașterea Creatorului său Absolut, Dumnezeu, în Care este suportul lui și Nu în creaturi, căutând să-l ferească de mândria prin care căzuse îngerul Lucifer cu ceata lui. Din toate rezultă, căci, căderea omului este act al alegerii lui, în care Părinții Bisericești deosebesc mai multe aspecte la determinarea voinței libere a omului în alegerea păcatului care îl separă apoi de Dumnezeu în nefericire.

Din toate acestea rezultă că originea păcatului strămoșesc a stat în voința liberă a omului, care a ales să se ducă de la ascultarea de Dumnezeu spre lumea de păcat, prin călcarea Poruncii date pentru întărirea voinței în nevinovăție, în dovedirea și afirmarea capacităților sale pe drumul desăvârșirii în potențialul ce-l avea de asemănare cu Dumnezeu, cum zice Scriptura: *“Omul trebuie să fie încercat mai întâi, căci cel neispitit și ne-ncercat dovedește că nu este vrednic de nimic”* (Înț. Sirah 34,10). Iar Sf. Ioan Damaschinul zice: *“că păzirea Poruncii se desăvârșește prin încercare, ca astfel să se primească nemurirera drept răsplată a virtuții”*.

Dacă Dumnezeu nu i-ar fi dat o Poruncă omului, ci numai stăpânirea pământului, el ar fi căzut în păcatul îngâmfwării că totul există prin el, și nu și-ar fi adus aminte de Supremul său Creator și Dumnezeu. Deci, Porunca nu era dată ca o greutate și povară pentru om, ci ca o manifestare a grijii lui Dumnezeu, înțelepciunii divine, bunătății cu scopul de a-l înălța pe om.

Reflecții asupra caracterului istoric al urmărilor căderii

Atât istoria creației cât și cea a căderii omului în păcat au un caracter istoric (cf. Fac. Cap. 3). Trebuie să cunoaștem caracterul istoric al Creației, și al primilor oameni, pentru că de atunci începe istoria neamului omenesc și a întregii Creații divine. Din aceste istorisiri putem înțelege, apoi, și mai bine aspectele creației și a căderii omului. Împins de invidia față de fericirea omului, deavolul se arată în chipul șarpelui, primei femei Eva, trezind în ea îndoială, neîncredere în Dumnezeu și mândrie, prezentând fructele “pomului oprit” ca având putere să ducă pe om la independență și la egalitate cu Dumnezeu, când a zis Evei: *“și vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul”* (Fac. 3,5).

Astfel Eva a săvârșit păcatul, încalcând Porunca, și la fel și Adam a trecut prin aceleași stări sufletești, săvârșind păcatul neascultării de Porunca lui Dumnezeu și căzând împreună cu femeia sa

Eva, cu urmări grele pentru întreaga omenire.

După săvârșirea păcatului, a apărut și conștiința vinovăției, căci mâncând din pomul oprit: *“Ii s-au dechis ochii la amândoi și au cunoscut că erau goi”* (Fac. 3,7). Dumnezeu în milostivirea Sa, a voit imediat să-l salveze, să-l recupereze, să-l restaureze pe om, căci de aceea l-a căutat și l-a strigat, zicând: *“Adame, unde ești?”* (Fac. 3,9). Aceasta căutare și strigare a lui Adam din partea lui Dumnezeu a fost ca să-i dea imediat posibilitatea recunoșterii păcatului, a mărturisirii și a căinței, ca și condiție necesară a iertării și a restaurării în poziția de la început. Dovadă în acest sens putem aduce cazul de lepădare a Apostolului Petru, pe care Domnul Iisus l-a așezat din nou în treapta de Apostol pentru că s-a căit și a plâns cu amar (cf. Matei 75 și Luca 22,62).

Dar Adam nu și-a recunoscut vina, ci numai rușinea, zicând: *“Sunt gol și m-am ascuns”* (Fac. 3,10). Mai mult, Adam în loc să-și recunoască vina, a încercat s-o atribuie femeii și s-o răsfrângă chiar și asupra lui Dumnezeu, prin cuvintele: *“Femeia pe care mi-ai dat-o să fie cu mine, aceea mi-a dat din pom și am mâncat”* (Fac. 3,12). Femeia la rândul ei, a aruncat vina pe șarpe, pe care Dumnezeu nu l-a mai întrebat, fiindcă la animale și la deavolul care era în șarpe, nu mai este vorba de posibilitatea căinței, a iertării, restaurării și a mântuirii. Căderea deavolului este ireversibilă.

Deci, vedem clar cum din partea lui Adam și a femeii sale Eva nu a existat nici un cuvânt de regret în urma căderii, și nici un semn de întoarcere. Astfel primii oameni cad prin neascultare și refuzul reînțoarcerii la Dumnezeu, fixându-se pe linia păcatului și a întreruperii comuniunii cu Dumnezeu!

Astfel, după starea de vorbă a lui Dumnezeu cu Adam și Eva, și clarificarea situației căderii și neînțoarcerii, Dumnezeu a trecut imediat și a dat sentința de blestem asupra șarpelui (cf. Fac. 3,14).

Iar pentru om și întreaga omenire, Dumnezeu a dat imediat, din iubirea Sa inegalabilă pentru omul pe care l-a creat, cea dintâi vestire a salvării, a mântuirii (cf. Facere 3,15). Vestirea salvării pe care a dat-o Dumnezeu lui Adam și Eva și urmașilor lor, în urma căderii, pe când Adam și Eva erau încă inconștienți, a constat în făgăduința trimiterii unui Răscumpărător, revelat treptat prin proroci, în Persoana lui Mesia, Hristos Iisus, Care va veni la primirea vremii (cf. Galt. 4,4), făgăduință care s-a realizat așa precum cunoaștem.

Așadar, caracterul istoric al Creației și al căderii primilor oameni, cu arătarea lui Dumnezeu creaturilor Sale în istorie, este prezentat în Sf. Scriptură, dintre care amintim câteva: *“Înț. Lui Sirah 25,33; Înț. Lui Solomon 2,24; 2Cor. 11,3; 1Tim. 2,14; Apoc. 12,9; 20,2; Filip. 2,6”*.

Prin urmare, căderea în păcat a primilor oameni este un fapt istoric, după cum și mântuirea neamului omenesc realizată de Iisus Hristos, ca Dumnezeu și Om este un fapt istoric, piatra de temelie a Credinței creștine.

Despre “Pomul vieții” și despre “pomul cunoștinței binelui și al răului”

Adevărul care trebuie cunoscut, despre cei doi Pomi din Paradisul Edenic, *“Pomul vieții”* și *“pomul cunoștinței binelui și al răului”*, este că erau pomi reali, adevărați și nu simbolici. Erau pomi răsăriți din pământ după cum îi descrie Sf. Scriptură (cf. Facere 2,9).

După cum lemnul Crucii pe care a fost răstignit Iisus, a fost lemn obișnuit, dar se numește lemnul mântuirii, datorită a ceea ce s-a săvârșit pe el, adică răstignirea lui Iisus, tot așa și cei doi pomi: *“Pomul vieții”* și *“pomul cunoștinței binelui și al răului”*, au fost pomi obișnuiți, dar cu un mare rost hotărât de Dumnezeu, precum am văzut.

Prezentări ale Sf. Părinți Bisericești despre cei “doi pomi”

Pomul vieții era spre nemurirea omului, având în vedere că în urma căderii omului s-a închis accesul spre *“Pomul vieții”*; *“Astfel a izgonit El pe Adam; și la răsăritul grădinii Edenului a pus niște heruvimi, care să învârtască o sabie învâpăiată, ca să păzească drumul care duce la pomul vieții.”* (Fac. 3,24), pentru că Adam și Eva căzuseră în păcat, iar pomul cunoștinței binelui și al răului, avea legături cu cunoașterea prin experiență proprie a omului în ce constă deosebirea dintre bine și rău, dacă va părăsi încrederea în Dumnezeu, necuprinzând în sine acel pom nici o știință. Prin gustarea din pomul cunoștinței binelui și al răului, omul a cunoscut de fapt binele de comuniune cu Dumnezeu

din care a căzut și răul în care a intrat.

Fructele pomului nu aveau nici o proprietate de a produce răul, ci nesocotirea poruncii lui Dumnezeu, de a nu mânca din el, a produs răul separării din comuniunea cu Dumnezeu. Căci nu pomul “era aducător de moarte, ci călcarea Poruncii divine” (Teofil al Antiohiei).

În sens spiritual, Părinții Bisericești, au spus că: “Pomul vieții” reprezintă viața de comuniune cu Dumnezeu, iar “pomul cunoștinței binelui și al răului” înseamnă cunoașterea răului prin experiență a rușinii legăturii de comuniune cu Dumnezeu (Sf. Grigore Teologul, Sf. Vasile cel Mare, Sf. Grigore de Nysa, Sf. Maxim Mărturisitorul și Sf. Grigore Palam).

Sf. Grigore de Nysa spune că “pomul cunoștinței binelui și al răului” poartă aspectul sensibil al lumii, care poate naște răul în om când este sesizat prin simțurile lui. Iar simțurile omului ne-ntărite spiritual, se pot ușor aprinde de frumusețea sensibilă a lumii (Preot Prof. Dr. Dumitru Stăniloae).

De exemplu: Culoarea argintului pare bună iubitorului de arginți; dar iubirea de arginți devine, apoi, rădăcina tuturor relelor. Răul întotdeauna se îmbracă în florile binelui, pentru că răul nu poate cuceri pe nimeni prin el însuși, căci arată urât. Astfel, orice om ispititor, ca să înduplece pe semenul său să facă răul, caută să îmbrace răul în culorile binelui. După ce omul bun cade la ispitirea de cel rău, să guste din pom, adică din lucrul rău îmbrăcat în bine, cunoaște binele dinainte din care a căzut și răul în care a ajuns și apoi începe lupta împotriva omului rău care l-a ispitit.

Șarpele (deavolul) este cel care a ispitit pe primii oameni să guste din pomul oprit, și căzând după aceea, au început lupta de apărare împotriva deavolului. Dar urmașii lui Adam și Eva nu au putut înfrânge pe deavolul, aceasta nefiind posibilă decât prin venirea Fiului lui Dumnezeu, Iisus Hristos, întrupat în chip de Om, l-a putut înfrânge pe deavolul complet și definitiv, după cum a vestit Dumnezeu la blestemarea șarpelui: *“Dușmănie voi pune între tine și între femeie, între semânța ta și între semânța ei; aceasta îți va zdrobi capul, iar tu îi vei înțepa călcâiul”* (Fac. 3,15).

Adam și Eva prin gustarea din pomul oprit au ajuns în relație cu răul și în cunoașterea binelui din care au căzut. Căci Dumnezeu le-a zis: *“Din toți pomii din rai să mănânci”* (Fac. 2,16). Prin această Scriptură Dumnezeu i-a zis, în explicare, omului: *“Urcă-te prin toate făpturile la Mine, făcătorul tău, și culege din toate un singur fruct, pe Mine, viața cea adevărată. Toate să-ți rodească viața, iar împărtășirea cu Mine fă-o întărirea existenței tale”* (Sf. Ioan Damaschinul. În chipul acesta vei fi nemuritor”. Și în continuare Dumnezeu i-a zis: *“Dar din pomul cunoștinței binelui și al răului să nu mănâncăți, căci în ziua în care veți mânca din el, negreșit veți muri”* (Fac. 2,17). Ce putea fi mai clar și mai explicit, ca această vorbire a lui Dumnezeu, din iubire către om, ca să-l facă conștient, că dacă va mânca din “pomul oprit” va muri.